

Mednarodni simpozij o prihodnosti turizma ob 75-letnici dr. Petra Jordana

Šmohor, Avstrija, 22.–24. 10. 2024

Med 22. in 24. oktobrom 2024 je v Šmohorju (Hermagor), ob vznožju smučišča na Mokrinah (Nassfeld), potekal mednarodni simpozij Prihodnost turizma v alpsko-jadranskem prostoru (*The Future of Tourism in the Alpine-Adriatic Region*). Simpozij je obeležil 20. obletnico smrti dr. Zlatka Pepeonika (1934–2004), hrvaškega geografa, domoljuba in izjemnega poznavalca turizma. Idejni in organizacijski vodja posveta je bil dr. Peter Jordan (slika 1), upokojeni geograf Avstrijske akademije znanosti (*Österreichische Akademie der Wissenschaften* – ÖAW). Turizem v alpsko-jadranski regiji se namreč sooča z resnimi izzivi, med katerimi so v ospredju podnebne spremembe in visoke temperature, ki ne vplivajo na turistično dejavnost le v zimskem, temveč tudi v poletnem obdobju. Obenem se turistično gospodarstvo sooča z demografskimi spremembami, pomanjkanjem delovne sile in prilagoditvami, ki jih narekuje sodobno prostorsko urejanje in okolju prijazno načrtovanje. S sodobnimi metodami so avtorji analizirali in vrednotili procese ter v številnih primerih nakazovali tudi rešitve. Na dogodku so se zvrstile tematike, ki so obravnavale zimski turizem (vzdržnost zimskih športov ob trendih zmanjševanja snežnih padavin in izginjanju ledenikov) in privlačnost obmorskega turizma v (vročih in vremensko nepredvidljivih) poletnih mesecih. Novi izzivi, prepleteni predvsem z množičnim turizmom, se odražajo v degradiranju naravnih in kulturnih dobrin, v ponudbi na trgu nepremičnin, v energetski porabi in obremenitvi komunalne infrastrukture ter v občasni preobremenjenosti tekočega in stoječega prometa. Odpirajo se vprašanja o vlogi turizma v obrobni območjih in kažejo smernice v smeri strožje varovanja izjemne naravne in kulturne dediščine.

»Butični« tridnevni znanstveni simpozij je povezal 65 raziskovalcev in praktikov iz devetih držav, pretežno geografov iz območja srednje in jugovzhodne Evrope. Sodelovali so predstavniki Avstrije, Italije, Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Albanije, Francije in Indije. Najštevilčnejša je bila hrvaška udeležba, predvsem geografov, sodelavcev dr. Pepeonika z Univerze v Zagrebu. Na simpoziju je bilo predstavljenih 32 prispevkov v osmih tematskih sekcijah, organizator pa je poskrbel za ustrezno časovno dinamiko in strokovno razpravo. Tematike treh uvodnih vabljenih predavanj so naslavljale spremembe ledenikov v Alpah (1850 do 2050) (Lea Hartl in Andrea Fischer), primere množičnega turističnega obiska v izbranih območjih alpsko-jadranske regije (Anton Gosar) in spodbujanje turističnega potenciala Kvarnerja z večjo raznovrstnostjo ponudbe ob sodelovanju z lokalnimi skupnostmi (Daniela Soldić Frleta). Med posebej aktualne lahko uvrstimo prispevke mlajših kolegov s Hrvaške, ki so s svojimi mentorji diplomskih in magistrskih del ter doktoratov predstavili pomembnejše ugotovitve svojih raziskav. Slovenski geografi smo se predstavili s štirimi prispevki in enim plakatom (slika 2). Z Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani je sodelovala dr. Barbara Lampič, ki je skupaj z dr. Simonom Kermo z Univerze na Primorskem (Fakulteta za turistične študije – Turistica) predstavila del rezultatov raziskave o vlogi in vitalnosti vinskih turističnih cest v Sloveniji. Poleg omenjenega dr. Gosarja so nastopili še dr. Matej Gabrovec, ki je predstavil nekatere rešitve, ki lahko omilijo pritisk pohodnikov v gorah, in dr. Maruša Goluža (oba ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika), ki je opozorila na nekatere rezultate projekta TranStat (*Interreg Alpine Space*), kjer so v bili ospredju izzivi podnebnih sprememb na območju Kranjske Gore. Občina Kranjska Gora je bila obravnavana tudi v prispevku Mihe Kodermana s Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem, ki je s soavtorjem dr. Quentin Benoît Guillaume Drouetom s Savojske univerze (Bourget-du-Lac) predstavil razvoj počitniških stanovanj in učinkov, ki jih imajo le-ti na turistični razvoj in avtohtono prebivalstvo. S plakatom je Adrijana Perkon (Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije) predstavila življenje in delo gornika Valentina Staniča z zemljevidom njegove poti na Triglav.

Vsi predstavljeni prispevki in razprave so pokazali, da turizem ubira povsem nove poti, njegovi učinki pa postavljajo številne izzive in naloge ne le pred raziskovalce, temveč tudi ali predvsem pred usmerjevalce razvoja turizma, regionalnega razvoja in razvoja drugih dejavnosti v prostoru. Dogodka se je udeležila tudi žena pokojnega profesorja Valentina Kelemen Pepeonik, ki se je z velikim veseljem

MIHA KODERMAN

Slika 1: V imenu Zveze geografov Slovenije je organizatorju in slavljenju dr. Petru Jordanu ob praznovanju 75. rojstnega dne čestital dr. Anton Gosar.

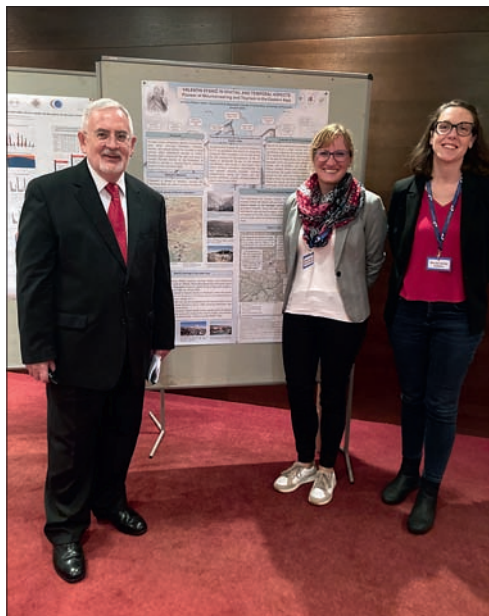

ANA PEJDO

Slika 2: Slovenski udeleženci z organizatorjem simpozija, dr. Petrom Jordanom (z leve proti desni): dr. Simona Kerma, Adrijana Perkon, dr. Barbara Lampič, dr. Peter Jordan, dr. Maruša Goluža in dr. Miha Koderman.

spominjala tudi slovenskih geografov, posebej dr. Mirka Paka in dr. Matjaža Jeršiča. Uvod v predstavitve problematike množičnega turizma v alpsko-jadranskem prostoru je dr. Anton Gosar namenil srečanjem s pokojnim kolegom v Ljubljani in v Združenih državah Amerike v času promocije suverene Hrvaške med akademiki in študenti tamkajšnjih univerz.

Ceprav je uradno že desetletje v pokoju, je organizator simpozija, dr. Peter Jordan, pri 75. letih še vedno aktiven na vsaj štirih ustanovah – na že omenjeni Avstrijski akademiji znanosti, na Avstrijskem inštitutu za preučevanje jugovzhodne Evrope (*Österreichisches Ost- und Südosteuropa Institut*), nemškem Društvu za jugovzhodno Evropo (*Südosteuropa Gesellschaft*) in na Alpsko-jadranski univerzi v Celovcu (*Alpen-Adria-Universität Klagenfurt*). Vse omenjene ustanove so bile navedene tudi kot uradne organizatorice dogodka; materialno in strokovno pomoč je nudila tudi občina Hermagor/Šmohor. Dr. Peter Jordan je namreč Korošec iz Ziljske doline, ki je študiral geografijo in etnologijo na dunajski univerzi in tam leta 1979 tudi doktoriral; naziv rednega profesorja mu je 20 let kasneje podelila Alpsko-jadranska univerza v Celovcu. V Sloveniji smo geografi prepoznali njegov izjemen uredniški odtis ob izdajah Atlasa podonavskih držav (*Atlas der Donauländer*, 1977–1988), Atlasa vzhodne in jugovzhodne Evrope v 30. zvezkih (*Atlas Ost- und Südosteuropa*, 1989–2014) in Atlasa naravnih virov in stanja okolja v svetu (*Resources and Environment – World Atlas*, 1994–1998) ter pri urednikovanju Sporočil avstrijskega geografskega društva (*Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft – MÖGG*, 2009–2017). Je predsednik delovnega področja za kartografska poimenovanja pri Združenih narodih in poročevalec pri UNGEGN (*United Nations Group of Experts on Geographical Names*) ter obenem podpredsednik ICOS (*International Council of Onomastic Sciences*), to je mednarodnega posvetovalnega telesa, ki preučuje poimenovanja v znanosti, literaturi in na sorodnih podpodročjih. Po podatkih iz letošnjega leta je objavil 430 člankov in predaval ob 408. priložnostih. Njegova povezanost s širšim prostorom jugovzhodne Evrope in tudi s slovenskim prostorom ostaja živa, saj je na primer leta 2023 sodeloval na zborovanju Društva učiteljev geografije Slovenije (DUGS) v Rogaški Slatini z uvodnim predavanjem Zdravilišča v Avstro-Ogrski monarhiji (*The spas of the Austro-Hungarian Monarchy*), ki je objavljen v zborniku Turizem (Skorupan 2023). Slovenske geografe je dr. Peter Jordan pogosto vabil na mednarodne posvete in zborovanja ter k objavljanju v tiskanih delih, ki jih je urejal. Dr. Matjaž Jeršič

BARBARA LAMPIC

Slika 3: Priložnost za srečanje različnih generacij: dr. Anton Gosar, Adrijana Perkon in dr. Maruša Goluža na predstavitvi plakatov.

je poglobljeno sodeloval pri izdaji zvezka Atlasa vzhodne in jugovzhodne Evrope posvečenem turizmu; Dejan Cigale in Anton Gosar sta v MÖGG objavila odmeven članek Izzivi in značilnosti turističnega razvoja v Sloveniji (*Trends and characteristics of tourism development in Slovenia, 2015*). Slovenski geografi, ki so se ukvarjali s politično geografijo, predvsem dr. Milan Bufon, dr. Jernej Zupančič in dr. Anton Gosar, so bili večkrat vabljeni predavatelji na prireditvah, ki jih je v imenu Avstrijske akademije znanosti organiziral slavjenec. Med novejšimi gostovanji velja izpostaviti 3. alpsko-jadranski forum na Dunaju (*3rd Conference of The Adriatic Forum*) in posvet ter zbornik 10 let širitvenega procesa EU: geografski okvir pogumnega koraka (*10 Years of EU Eastern Enlargement: The Geographical Balance of a Courageous Step*). Iz povedanega in avtorjema dostopnega sledi, da je interes dr. Petra Jordana izjemno širok – sega na področja politične geografije, toponomastike, geografije turizma in kartografije. Leta 2021 je izšla njegova knjiga Poimenovanje krajev v multikulturnih območjih (*Place-Name Politics in Multicultural Areas*), v kateri obravnava tudi vprašanja dvojezičnih poimenovanj na Koroškem in se pri tem opira na zemljevid Koroške z dvojezičnimi krajevnimi imeni, ki jo je izdala Založba Obzorja Maribor (Klemenčič 1972). Za leto 2025 načrtuje izdajo zbornika Standardizacija manjšinskih krajevnih imen: primerjava regulative in pristopov v Evropi (*Minority Place-Name Standardisation. A Comparison of Regulations and Approaches in Europe*). Dr. Peter Jordan je sodelavec (*fellow*) na Svobodni univerzi Južne Afrike, Bloemfontein in Mednarodne kartografske zveze (*International Cartographic Association – ICA*). Za zasluge v znanosti in poučevanju mu je koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser leta 2022 podelil najprestižnejše koroško odlikovanje Veliko priznanje koroške dežele (*Das Grosse Ehrenzeichen des Landes Kärnten*). Je častni član 9. nacionalnih združenj geografov, od leta 2017 tudi Slovenije, ko mu je častno članstvo podelila Zveza geografov Slovenije. Ob zaključku posveta Prihodnost turizma v alpsko-jadranskem prostoru smo dr. Jordanu ob 75. obletnici rojstva čestitali in posredovali priložnostno darilo.

Anton Gosar, Barbara Lampič

10. arabski forum o zemljepisnih imenih

Džida, Saudova Arabija, 10.–12. 11. 2024

Kraljevina Saudova Arabija je v prvi polovici novembra gostila 10. arabski forum o zemljepisnih imenih. Srečanje je organizirala Državna agencija za geodetske in prostorske informacije (GEOSA), pokrovitelj pa je bil minister za obrambo in predsednik upravnega odbora GEOSA princ Khalid bin Salman bin Abdulaziz. Osrednja tematika srečanja je bila krepitev odnosov in povezav med arabskimi državami na področju zemljepisnih imen. Guverner Džide, princ Saud bin Abdulah bin Jalawi, je v pozdravnem nagovoru izrekel dobrodošlico predstavnikom 22 arabskih držav, UNGEGN-a ter strokovnih in mednarodnih združenj, ki se ukvarjajo z zemljepisnimi imeni. Na podlagi obravnavnih tem je bilo v sklepu dogodka sprejetih več priporočil državam članicam Arabske lige.

Udeleženske in udeleženci dogodka so prijaviili več kot 120 znanstvenih prispevkov, organiziranih pa je bilo tudi več kot 10 znanstvenih sekcij, v okviru katerih je preko 70 govork in govorcev predstavilo rezultate svojega raziskovalnega dela ter delilo izkušnje na področju zemljepisnih imen. Na spremljajočem dogodku je na stojnicah več kot 15 vladnih in zasebnih organizacij predstavilo svoje delo ter med drugim 25 publikacij, povezanih z zemljepisnimi imeni.

Namenov foruma je bilo več:

- pregled delovanja arabskih držav na področju zemljepisnih imen;
- medsebojno podpiranje arabskim prizadevanjem, krepitev identitete in spodbujanje izmenjave zamisli, spoznanj in izkušenj;
- povečanje ozavešanja o pomenu geografskih imen in njihovi povezavi s sodobno tehnologijo;
- spodbujanje raziskav in inovacij na tem področju;